

Waarop controleert de accountant van de gemeente nu precies en zijn deze instructies openbaar? (Ofwel: kan een gemeente anticiperen op die zaken die zullen worden gecontroleerd).

Deze vraag is beantwoord in de 'Nota verwachtingen accountantscontrole' uit de [circulaire](#)

Sisa 2009

Moeten alle partijen die de stad als 'derden' beschouwt inzicht in de deugdelijke registratie kunnen bieden, of kan de steekproef van de accountant leidend zijn?

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om te beschikken over de voor haar verantwoording – en de toetsing en beoordeling hiervan door haar accountant – benodigde informatie van derden. Het is de verantwoordelijkheid van haar accountant om de controle op de jaarrekening, waaronder begrepen de SiSa-verantwoording van specifieke uitkeringen – uit te voeren cf. wet- en regelgeving.

Geldt wat in de kadernota rechtmatigheid en in het BBV is opgenomen over rechtmatigheid ook voor de SiSa-bijlage?

Nee, de kadernota rechtmatigheid gaat in op de rechtmatigheid (van de verantwoording) van gemeenten en provincies in algemene zin. En het BBV geldt voor de reguliere controle op de jaarrekening. Voor de (controle op de) verantwoording van specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage zijn de wet- en regelgeving per specifieke uitkering en het BAPG leidend. De wet- en regelgeving per specifieke uitkering kan afwijken van meer algemene voorschriften als het BBV of de kadernota rechtmatigheid.

Wat te doen als onjuistheden of onzekerheden worden geconstateerd?

Als de accountant van de medeoverheid fouten en/of onzekerheden constateert dient de medeoverheid deze te corrigeren. Voor zover dit niet (meer) mogelijk is, zal de accountant deze fouten en onzekerheden rapporteren in de tabel fouten en onzekerheden in zijn verslag van bevindingen, met inachtneming van de in artikel 5, 4e lid van het BAPG genoemde toleranties. Het is hierbij niet relevant of er al dan niet een dispuut is tussen de medeoverheid en de accountant over de fout of onzekerheid. De medeoverheid is verantwoordelijk voor het opstellen van een juiste verantwoording en de tijdige en plausibele aanlevering daarvan. Het is de verantwoordelijkheid van de accountant deze verantwoording cf. wet- en regelgeving te toetsen en te beoordelen.

Als de fout of onzekerheid wordt geconstateerd na aanlevering van een eerdere plausibele SiSa-verantwoording, blijft bovenstaande gelden: de medeoverheid dient de fout en/of onzekerheid te corrigeren. Indien dit leidt tot veranderingen in de oorspronkelijk

aangeleverde SiSa-verantwoording, moet de medeoverheid een gecorrigeerde verantwoording opstellen en deze laten toetsen en beoordelen door de accountant. Vervolgens volgt vaststelling in de Raad en herziene levering van een complete (gecorrigeerde) SiSa-verantwoording via CBS. De procedure hiervoor staat beschreven in de Circulaire (Nota procedure aanlevering jaarstukken).

Moet de tabel "fouten en onzekerheden" in het verslag van bevindingen worden opgenomen ook als er geen bevindingen zijn?

Ja. Zowel het verslag van bevindingen als de tabel met fouten en onzekerheden die daarin moet zijn opgenomen zijn verplichte jaarstukken voor de aanlevering aan het CBS (zie ook [SiSa circulaire 2009](#), Nota procedure aanlevering jaarstukken, onderdeel III). Maar indien er geen fouten en/of onzekerheden zijn die de rapporteringstolerantie te boven gaan, hoeft de tabel niet te worden ingevuld. Alleen de naam van de medeoverheid moet duidelijk zijn aangegeven in de tabel, de rest van de tabel blijft leeg.

Geldt wat in de kadernota rechtmatigheid en in het BBV is opgenomen over rechtmatigheid ook voor de SiSa-bijlage?

Nee, de kadernota rechtmatigheid gaat in op de rechtmatigheid (van de verantwoording) van gemeenten en provincies in algemene zin.

En het BBV geldt voor de reguliere controle op de jaarrekening. Voor de (controle op de) verantwoording van specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage zijn de wet- en regelgeving per specifieke uitkering en het BAPG leidend en niet het BBV of de kadernota rechtmatigheid. De wet- en regelgeving per specifieke uitkering kan afwijken van meer algemene voorschriften als het BBV of de kadernota rechtmatigheid.

Zijn de controleprotocollen voor de specifieke uitkeringen komen te vervallen als gevolg van SiSa?

Ja, de controleprotocollen zijn vervallen voor specifieke uitkeringen waarop SiSa van toepassing is. De rechtmatigheidseisen aan de financiële verantwoording zijn per specifieke uitkering verschillend. Deze eisen zijn opgenomen in de wet- en regelgeving per specifieke uitkering. Daarnaast dient de reguliere controle op de jaarrekening (inclusief SiSa-bijlage) te worden uitgevoerd conform het 'Besluit accountantscontroles provincies en gemeenten' (BAPG). Ter bevordering van een uniforme interpretatie en toepassing hiervan is de 'Nota verwachtingen accountantscontrole' opgenomen in de SiSa circulaire 2009.

Vermindert SiSa de accountantscontrole bij medeoverheden?

Ja, omdat met SiSa kan worden volstaan met een verantwoording in de reguliere jaarrekening (inclusief controle) van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. In de 'Nota verwachtingen accountantscontrole' in de SiSa circulaire 2009 zijn de te verrichten werkzaamheden door de accountant en eventueel een afdeling interne

controle van de medeoverheid beschreven.

Betekent 'niet van toepassing' in de kolom 'aard controle' van de SiSa-bijlage dat de accountant geen controle-werkzaamheden hoeft uit te voeren?

Nee, 'niet van toepassing' betekent dat voor deze indicatoren de specifieke SiSa-eisen niet gelden. Hiermee wordt bedoeld de uitvoering van art. 3a BAPG (specifieke uitkering zichtbaar meenemen in risicoanalyse en deelwaarneming van in ieder geval één post) en art. 5 lid 4 BAPG (strikttere rapporteringtolerantie).

De BBV/BAPG-eisen voor de reguliere jaarrekeningcontrole blijven onverminderd geldig. Dit betekent dat de accountant de indicatoren van de specifieke uitkering, voor zover relevant, wel meeneemt in zijn jaarrekeningcontrole (zoals maximaal 1% goedkeurings- en rapporteringtolerantie en het rechtmatigheidoordeel).

Heeft een niet-goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening van een medeoverheid consequenties voor de financiële vaststelling van de specifieke uitkering(en)?

Dit is afhankelijk van de reden van het niet verstrekken van een goedkeurende accountantsverklaring. De accountant zal in zijn accountantsverklaring en verslag van bevindingen deze altijd aangeven. Indien dit terug te voeren is op een specifieke uitkering kan dit consequenties hebben voor de financiële vaststelling per specifieke uitkering. Hierbij geldt dat het vakdepartement of provincie verantwoordelijk is voor de financiële vaststelling en daarmee voor de weging van de bevindingen die hebben geleid tot de niet goedkeurende accountantsverklaring.

Overigens zijn er ook consequenties voor de financiële vaststelling mogelijk bij een goedkeurende accountantsverklaring. Immers op grond van de rapporteringtolerantie per specifieke uitkering (art. 5 lid 4 BAPG) dienen ook fouten en onzekerheden per specifieke uitkering te worden opgenomen, die vanwege de beperkte(re) financiële omvang niet van invloed zijn op de strekking van de accountantsverklaring. De vakdepartementen of provincies stellen mede op basis van deze gegevens de specifieke uitkeringen vast.

Hoe diepgaand moet de risicoanalyse zijn in relatie tot de materialiteit?

De materialiteit speelt geen rol. De risicoanalyse als vermeld in artikel 3a BAPG geldt alleen voor zover de specifieke uitkering door de accountant voor SiSa moet worden gecontroleerd. Per specifieke uitkering is dit in de kolom 'aard controle' in de SiSa-bijlage aangegeven. Indien hier een 'R' of 'D1' staat, dient de (indicator van de) specifieke uitkering mee te worden genomen in de risicoanalyse.

Kan de accountant voor elke specifieke uitkering volstaan met een

deelwaarneming van één post?

Nee, niet altijd. De accountant start voorafgaand aan een jaarrekeningcontrole met een risicoanalyse. De uitkomst hiervan is richtinggevend voor de verdere controlewerkzaamheden. Voor zover tot deze werkzaamheden geen deelwaarneming op een specifieke uitkering met een financiële omvang van meer dan € 100.000,- behoort, zal de accountant alsnog – voor de oordeelsvorming per begrotingsartikel door de Algemene Rekenkamer – een deelwaarneming per specifieke uitkering moeten uitvoeren. Op grond van artikel 3a BAPG kan in dat geval worden volstaan met één deelwaarneming per specifieke uitkering (dus niet per indicator per specifieke uitkering), bestaande uit één post. Indien deze deelwaarneming leidt tot een bevinding, dan kan de accountant of medeoverheid de noodzaak zien om extra werkzaamheden voor de oordeelsvorming uit te (laten) voeren. De omvang van deze werkzaamheden is afhankelijk van de individuele situatie. In de 'Nota verwachtingen accountantscontrole' zoals gepubliceerd in de SiSa circulaire 2009 kunt u meer lezen over de controlewerkzaamheden van de accountant.

Welke fouten en onzekerheden moeten worden vermeld in de tabel?

Voor R en D1-controles kan worden volstaan met de fouten en onzekerheden boven de financiële grens, als genoemd in de 'Nota verwachtingen accountant'. Voor D2-controles kan worden volstaan met kwalitatieve bevindingen. Daarom geldt voor deze bevindingen dat zij altijd – ongeacht het belang – in de tabel met fouten en onzekerheden (in het verslag van bevindingen) moeten worden opgenomen.

Er kan sprake zijn van fouten en onzekerheden n.a.v. D1-controles. Moeten deze fouten en onzekerheden worden gekwantificeerd?

Ja, fouten en onzekerheden die voortkomen uit D1-controles moeten worden gekwantificeerd.

Stel de accountant kan volstaan met 1 deelwaarneming op basis van de risicoanalyse. Wat betekent dit voor de omvang van de fout of onzekerheid als die ene deelwaarneming fout of onzeker is?

De betekenis voor de omvang van de onzekerheid of fout kan per casus verschillen. Het kan echter zowel bij R als D1 controle betekenen dat de totale omvang van het verantwoorde bedrag onzeker of onrechtmatig is. In dat geval kan het zo zijn dat de accountant de medeoverheid adviseert om nadere controles (door de accountant) te laten uitvoeren. Het is de verantwoordelijkheid van de medeoverheid of hij dit nadere onderzoek nodig acht.

Is het insturen van een accountantsverklaring met een fysieke handtekening van de accountant in strijd met de voorschriften van het NIVRA?

Nee. Het insturen van een accountantsverklaring voorzien van een fysieke handtekening naar het CBS is geen openbaarmaking van de accountantsverklaring en daarmee niet in strijd met de voorschriften van het NIVRA. Immers de accountantsverklaring wordt alleen verstrekt aan partijen die daar een direct belang bij hebben, zijnde de ministeries die de SiSa-verantwoording gebruiken om de specifieke uitkeringen financieel vast te stellen.